

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Promemorian Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet Ds 2019:7

(A2019/00521/JÄM)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över promemorian Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen Västra Götaland tillstyrker i allt väsentligt utredningens förslag. Vad avser förslaget om en samlad förordning för statens stöd till ideella organisationer på området våld mot kvinnor ser Länsstyrelsen positivt på förslaget. Detta bör innebära att såväl ansökningsprocessen som redovisningsprocessen blir mindre administrativt betungande för de lokala organisationerna. Länsstyrelsen menar dock att promemorian inte tillräckligt har beaktat konsekvenserna av att riksorganisationer ska söka medel ur samma pott som de lokala organisationer som utgör riksorganisationernas egna medlemmar.

Det huvudsakliga syftet med statsbidraget är att förbättra situationen för kvinnor och barn och stärka förutsättningen för kvinno- och tjejjourerna i deras roll som röstbärare och opinionsbildare. Länsstyrelsen Västra Götaland vill påpeka att en viktig förutsättning för att ha en röstbärande roll är arbetet i det skyddade boendet där brister i det kommunala ansvaret blir synligt i arbetet med våldsutsatta kvinnor och deras barn. De erfarenheter som görs i det dagliga arbetet med kvinnor och barn i de lokala jourernas skyddade boenden ligger till grund för riksorganisationernas opinionsarbete för att förbättra samhällets stöd till dessa brottsoffer. Detta innebär att det särskiljande som görs i promemorian mellan organisationers opinionsbildande verksamhet och verksamheten i skyddat boende blir problematiskt. Detta särskiljande ligger till grund för flera resonemang i promemorian, däribland förslaget kring storleken på organisationsbidraget i förhållande till verksamhetsbidraget.

Ett villkor för att en organisation ska kunna få ta del av statsbidraget är att denna ska ha bedrivit verksamhet under minst två år inom området som anges i 1 §. Länsstyrelsen menar att det riskerar att under lång tid utestänga nystartade verksamheter av god kvalitet. Det vore önskvärt med ett separat system där en särskild bedömning kan göras för dessa verksamheter så att dessa får möjlighet att ta del av statsbidraget.

Länsstyrelsen menar att ett närmare förtydligande av vad som avses med en organisation av riksintresse vore önskvärt då dessa ges möjlighet att ta del av statsbidraget.

Synpunkter på betänkandets förslag

6.1 En samlad förordning för statens stöd till ideella organisationer på området våld mot kvinnor

Länsstyrelsen Västra Götaland är positiv till att samla statens tre olika bidrag till ideella organisationer som bedriver verksamhet med ändamål att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i en förordning. Detta bör innebära att såväl ansökningsprocessen och redovisningsprocessen blir mindre administrativt betungande för de lokala organisationerna.

6.1.1 Behov av förändring

Länsstyrelsen Västra Götaland instämmer med att det är viktigt att statsbidraget inte bidrar till att undergräva det kommunala ansvaret för våldsutsatta barn och vuxna. Länsstyrelsen välkomnar därför att syftet med statsbidraget förtydligas så att kommunernas socialtjänst och kvinnojourers roller och ansvar blir tydligare. Detta bör noga följas upp. Utredningen har en tilltro till att ytterligare reglering i förordningen kommer att innebära att kommunerna tar sitt slutgiltiga ansvar för att ge skydd och stöd till våldsutsatta barn och vuxna. Länsstyrelsen menar emellertid att det kan finnas en risk att stödet till brottsoffer försämras om medel till de ideella organisationerna genom utredningens förslag regleras ytterligare.

Länsstyrelsen anser att det inte är möjligt att skilja stödet i jourernas skyddade boenden från opinionsarbetet såsom det skrivs fram i promemorian. Utifrån de erfarenheter som görs i det praktiska arbetet i skyddat boende förbättrar de ideella organisationerna situationen för våldsutsatta barn och kvinnor. Dessa erfarenheter ligger sedan till grund för opinionsarbetet såväl på lokal nivå som genom riksförbundens politiska påverkansarbete.

6.1.2 En ny förordning med utgångspunkt i det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet och den nationella strategin

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag om en ny förordning som tydligare harmonierar med den nationella strategin för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Tillämpningsområdet blir dock bredare vilket kan innebära att det vore önskvärt med vissa prioriteringsområden för att stödet till våldsutsatta kvinnor- och barn inte ska minskas.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att den nya förordningen begränsas till de statsbidrag som Socialstyrelsen handlägger.

6.1.3 Förordningens tillämpningsområde och syfte

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att förtydliga att de organisationer som är aktuella för tilldelning av statsbidraget ska bedriva verksamhet med huvudsakligt ändamål att stödja eller förbättra situationen för brottsoffer eller arbeta förebyggande eller motverkande inom områdena våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck eller prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det är av stor vikt att förordningen förtydligar vilka som kan få ta del av statsbidraget för att på detta sätt förhindra att organisationer som i huvudsak verkar inom andra områden inte blir aktuella för bidraget.

6.1.4 Organisationer som omfattas av förordningen

Länsstyrelsen Västra Götaland tillstyrker förslaget att en ny förordning ska gälla för såväl riksorganisationer och organisationer som bedriver verksamhet av riksintresse samt ideella organisationer som verkar på lokal nivå.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget att riksorganisationer och lokala organisationer ska söka medel ur samma pott då det innebär att ansökningarna kommer att bedömas i relation till varandra. Konsekvensen av detta blir att riksorganisationerna ska söka medel i konkurrens med sina egna medlemsorganisationer. Länsstyrelsen vill påtala möjligheten att reservera ett visst belopp för riksorganisationer och organisationer som bedriver verksamhet av riksintresse som är särskilt från den summa som lokala ideella organisationer har möjlighet att söka.

6.1.5 Förutsättningar för bidraget

Förtydligandet av förutsättningar för att söka statsbidrag är positivt. Länsstyrelsen instämmer i att det bör finnas tydliga kriterier för att organisationer som kan söka bidraget ska bedriva en stabil verksamhet inom det aktuella området. Kravet på att organisationen har bedrivit verksamhet inom området som anges i § 1 under minst två år riskerar dock att under onödigt lång tid utestänga nystartade verksamheter av hög kvalitet. Länsstyrelsen menar att det bör finnas en möjlighet till ett separat system där en särskild bedömning kan göras för att möjliggöra för dessa verksamheter att få ta del av statsbidraget.

Länsstyrelsen menar att det skulle vara positivt med ett närmare förtydligande av vad som avses med en organisation av riksintresse.

6.1.7 Former för bidraget

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att en del av statsbidraget ska kunna lämnas till lokala organisationer i form av ett organisationsbidrag. Det är i linje med regeringens mening att inte detaljstyra bidrag till ideella organisationer. Organisationsbidraget bör kunna sökas som en del i den ursprungliga utlysningen och inte erbjudas i slutet av året såsom det görs inom nuvarande arbetsordning. Detta skulle innebära att organisationer får lättare att planera sin verksamhet över året. Som utredningen påpekar skulle ett organisationsbidrag bidra till trygghet och långsiktighet för de

lokala organisationer som har svårighet att beskriva sin verksamhet i termer av mätbara mål och aktiviteter.

Länsstyrelsen tillstyrker en lika fördelning av organisationsbidraget då det är positivt att ett sådant bidrag skulle gynna mindre organisationer som har svårt att hitta finansiering för sin grundverksamhet. Varför organisationsbidraget begränsas till en sjättedel av statsbidraget framgår inte tydligt i promemorian. En större del borde kunna fördelas på detta sätt då de ideella organisationerna själva föredrar ett sådant bidrag framför ett verksamhetsbidrag.

6.1.8 Handläggning av bidragsärenden

Länsstyrelsen tillstyrker promemorians samtliga förslag om handläggningen av statsbidragen. Länsstyrelsen ser särskilt positivt på att bidragen som huvudregel bör vara tvååriga. Det visar på en politisk vilja om ett långsiktigt stöd till civilsamhället. Länsstyrelsen tillstyrker förslag om att statsbidrag får överklagas.

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om att socialstyrelsen ska höra respektive länsstyrelse innan myndigheten beviljar verksamhetsbidrag.

6.2 Ekonomiska förutsättningar för ideella organisationer som driver skyddat boende

Länsstyrelsen Västra Götaland ser positivt på förslaget att undersöka hur kommunerna anlitar enskilda verksamheter och finansierar skyddat boende. Som det beskrivs i promemorian får inte jourerna full kostnadstäckning för sina tjänster och detta drabbar ytterst våldsutsatta barn och vuxna. En sådan kartläggning bör även ge ett underlag för hur kommunerna tolkar vad insatsen skyddat boende bör innehålla.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, efter föredragning av utvecklare Catarina Gustafsson.

Lisbeth Schultze

Catarina Gustafsson

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.